

การศึกษาค้นคว้าอิสระ

รายงานความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

นางเรณู หมีนพรมแสน
ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องรายงานความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1 สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ดร.วัชรีย์ เหล่ามตระกูล (ศึกษานิเทศก์ สพป.ลำปาง เขต 1) ดร.ประจักษ์ ศรสาลี (ศึกษานิเทศก์ สพป.กำแพงเพชร เขต 1) นายสุรชาติ ภูผาผุย (ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการจัดการศึกษา สพป.น่านเขต 1) และนายไชยยศ คำสังวาลย์ (ศึกษานิเทศก์ สพป.น่านเขต 1) ที่ได้ให้ ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ยิ่งในด้านกระบวนการ การศึกษาค้นคว้าอิสระ จึงขอขอบพระคุณบุคคลที่ได้กล่าวนามข้างต้น ไว้เป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณคณะศึกษานิเทศก์ สพป.น่าน เขต 1 ทุกท่าน ที่ได้ให้ข้อคิดในการดำเนินงาน ขอขอบคุณคณะครู กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 สพป.น่านเขต 1 ทุกคนที่ได้ให้ความ ร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

คุณค่าอันเกิดจากรายงานฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ด้วยความรักและ เคารพยิ่ง

นางเรณู หมั่นพรมแสน
ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา

บทคัดย่อ

- ชื่อเรื่อง** : รายงานความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching)
- ผู้รายงาน** : นางเรณู หมื่นพรมแสน
ผู้ฝึกประสบการณ์นิเทศการศึกษา
- ปีที่ศึกษา** : 2561

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) (2) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โรงเรียนในกลุ่มเมือง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 1 สามารถนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการนิเทศการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นและได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 1 สามารถนำผลการศึกษามาประกอบการพิจารณาปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนได้ตรงกับประเด็นปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 1 ได้รับแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จากข้อเสนอแนะในแบบสอบถามปลายเปิดมากำหนดเป็นแผนในการพัฒนาต่อไป

บทที่	สารบัญ	หน้า
	บทคัดย่อ.....	ก
	กิตติกรรมประกาศ.....	ข
	สารบัญ.....	ค
	สารบัญตาราง.....	ง
1	บทนำ.....	1
2	ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4
3	วิธีดำเนินการศึกษา.....	14
4	ผลการศึกษา.....	17
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	19
	บรรณานุกรม.....	21
	ภาคผนวก.....	22

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	17
2	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของครูผู้สอนกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ที่มีต่อการนิเทศแบบ สอนแนะ(Coaching)ในภาพรวมและรายด้าน	18

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคสังคมแห่งการสื่อสารอย่างไร้พรมแดนซึ่งจะต้องใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีความสำคัญที่จะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างพลเมืองของประชาคมโลกในยุคพลวัตดังกล่าว ฉะนั้นการส่งเสริมให้พลเมืองสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลดำรงอยู่อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญแก่ภาษาไทยดังปรากฏในมาตรา 23 (4) ที่ระบุเกี่ยวกับแนวการจัดการศึกษาว่า “ต้องจัดการเรียนรู้ให้เกิดความรู้และทักษะด้านภาษา” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545 : 14) แผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยได้กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดให้กำลังคน มีทักษะที่สำคัญ จำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตัวชี้วัดที่ 7 ระดับความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษเฉลี่ยของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ โดยกำหนดบทบาทและหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและทักษะดิจิทัลของผู้เรียนทุกระดับ (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2560) ประกอบกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้ความสำคัญกับวิชาภาษาอังกฤษ โดยกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ค่าเฉลี่ยร้อยละ 36.00 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ที่มีค่าเฉลี่ย 36.34 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2559 ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 33.70

จะเห็นได้ว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ แม้ว่าจะมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2559 แต่ก็ยังอยู่ในระดับที่จะต้องได้รับการพัฒนา ดังนั้นจึงได้กำหนดวิธีการพัฒนาโดยการส่งเสริมพัฒนาครูผู้สอน ให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นและได้ตามมาตรฐานขั้นพื้นฐาน โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) ซึ่งได้ดำเนินการนิเทศครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โรงเรียนในกลุ่มเมือง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ปีการศึกษา 2560 ไปแล้ว

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงศึกษาความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 เพื่อนำข้อมูลและผลการศึกษา มาประกอบการพิจารณาในการพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ได้ตามมาตรฐานขั้นพื้นฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

สมมติฐานการศึกษา

1. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ที่มีสถานภาพต่างกันมีความพึงพอใจต่อการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) แตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตของการศึกษาคั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความพึงพอใจในการนิเทศ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) โดยการศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนทั้ง 4 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านคุณลักษณะของผู้นิเทศ
- 1.2 ด้านกระบวนการนิเทศ
- 1.3 ด้านผลการนิเทศ
- 1.4 ด้านสื่อในการนิเทศ

2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โรงเรียนในกลุ่มเมือง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 คน

- 3.กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรทั้งหมดเป็นตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โรงเรียนในกลุ่มเมือง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 คน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- 4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 4.1.1 สถานภาพ ประกอบด้วย

- 4.1.1.1 เพศ

- 4.1.1.1.1 ชาย

- 4.1.1.1.2 หญิง

- 4.1.1.2 อายุ

- 4.1.2.1 ต่ำกว่า 35 ปี

- 4.1.2.2 36 - 50 ปี

- 4.1.2.3 51 ปี ขึ้นไป

- 4.1.2 แผนการนิเทศแบบสอนแนะที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น

- 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

4.2.1 ความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 ทั้ง 4 ด้าน คือ

- 1 ด้านคุณลักษณะของผู้นิเทศ
- 2 ด้านกระบวนการนิเทศ
- 3 ด้านผลการนิเทศ
- 4 ด้านสื่อในการนิเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ) โรงเรียนในกลุ่มเมือง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการต่างๆที่ครูผู้สอนดำเนินการเพื่อส่งเสริมการให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้และมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

การวัดและประเมินผล หมายถึง วิธีการต่างๆที่ใช้ในการตรวจสอบผลการพัฒนาและการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดจากการเรียนการสอนของครูผู้สอน

กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรม งานโครงการหรือมวลประสบการณ์ต่างๆที่ครูผู้สอนจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามสาระและมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ เทคนิควิธีการต่างๆที่ครูผู้สอนนำมาใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น และตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้

คุณลักษณะ หมายถึง บุคลิกลักษณะด้านต่าง ๆ ของผู้นิเทศที่แสดงออกในการปฏิบัติการณ์นิเทศ เช่น บุคลิกภาพ การแต่งกาย การใช้ภาษาท่าทาง เป็นต้น

การนิเทศการศึกษา หมายถึง มวลประสบการณ์ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้นิเทศจัดขึ้นเพื่อส่งเสริม พัฒนาให้ผู้รับการนิเทศสามารถปฏิบัติกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

ผลการนิเทศ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับผู้รับการนิเทศคือครูผู้สอน ที่เกิดจากการนิเทศของผู้นิเทศ

สื่อในการนิเทศ หมายถึง เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ เทคนิควิธีการต่างๆที่ผู้นิเทศนำมาใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมการนิเทศ เพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้รับการนิเทศเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น และตรงตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศของผู้ให้การนิเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 สามารถนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการนิเทศการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นและได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 สามารถนำผลการศึกษามาประกอบการพิจารณาปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนได้ตรงกับประเด็นปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ได้รับแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จากข้อเสนอแนะในแบบสอบถามปลายเปิดมากำหนดเป็นแผนในการพัฒนาต่อไป

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดสนับสนุนการวิจัย ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. สารและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การนิเทศการศึกษา
4. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สารและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ)

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีขอบข่ายดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกัน และแก้ไข การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน ปฏิบัติคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้อง

กับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่นนิเทศแบบสอนแนะ เพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม

4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

3. การนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการช่วยเหลือ แนะนำ และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการร่วมคิด ร่วมทำ ประสานประโยชน์ มีความสุขในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา และคุณภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรอย่างแท้จริง

ความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

กระบวนการจัดการศึกษา เป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้ มีทักษะ และคุณสมบัติต่าง ๆ เพื่อให้เป็นคน ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุขในการจัดการศึกษามีกระบวนการที่สำคัญหลายประการ ที่สำคัญมี 3 กระบวนการ ที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพ ได้แก่

1. กระบวนการบริหารจัดการศึกษา
2. กระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. กระบวนการนิเทศการศึกษา

กระบวนการจัดการศึกษาทั้ง 3 กระบวนการจะต้องดำเนินการควบคู่กันไปให้สนองตอบตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดคุณภาพกับผู้เรียนอย่างมีมาตรฐาน สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจึงต้องดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน เช่น สถานศึกษาจะต้องใช้ ทั้ง 3 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศการศึกษา รวมทั้งการใช้กระบวนการอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์

กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นบทบาทหน้าที่ส่วนหนึ่งของเขตพื้นที่การศึกษา ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างเหมาะสมต่อเนื่อง สม่่าเสมอ เพื่อกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม กำกับ ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาให้แก่โรงเรียนในความรับผิดชอบเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

แนวคิดในการนิเทศการศึกษา

เพื่อให้การนิเทศการศึกษาเกิดผลดีแก่การจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวคิดพื้นฐานในการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การที่ผู้นิเทศใช้กระบวนการกระตุ้นช่วยเหลือ ท้าทาย ริเริ่ม ร่วมทำ สนับสนุนให้มีการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้สูงขึ้นอยู่เสมอ ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของการพัฒนา โดยผ่านครูและผู้บริหารโรงเรียน

2. ภาระงานของศึกษานิเทศก์ คือ การพัฒนาครู และผู้บริหารโรงเรียนให้สามารถจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของการพัฒนา

3. การนิเทศการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะอยู่ในลักษณะเครือข่ายการนิเทศ 2 ระดับ ดังนี้

1) สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. ขอบข่ายของงานตามภาระงานของศึกษานิเทศก์ คือ การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาโรงเรียน และการพัฒนาหน่วยงานทางการศึกษา โดยผ่านครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา

5. การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ทุกคน ทุกระดับ จะมีอยู่ 3 ลักษณะ ดังนี้

(1) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และริเริ่มงาน

(2) ร่วมพัฒนา

(3) ส่งข้อมูลสนับสนุน

6. การนิเทศการศึกษาทุกระดับมุ่งเน้น ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างถาวร นั่นคือการเสริมสร้างระบบนิเทศภายใน เพื่อให้โรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างถาวร

สรุปแล้ว แนวคิดพื้นฐานของการนิเทศ คือ กระบวนการพัฒนาคนและพัฒนางานการศึกษาอย่างเป็นระบบ ที่จะช่วยให้บุคลากรทางการศึกษาหรือโรงเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาตนเองได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ถาวรและยั่งยืน

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

สงัด อุทรานันท์ (2530) ให้ความเห็นถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า

1) เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพสูงขึ้น กล่าวคือมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น

2) เพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้น กล่าวคือ เมื่อเกิดการนิเทศแล้วมีปัญหาจากการปฏิบัติงานน้อยที่สุด และผลงานที่ได้รับต้องมีคุณภาพสูงสุด

3) เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หมายถึง การนิเทศที่ดีต้องประสานความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปฏิบัติงาน ลดความขัดแย้งให้เหลือน้อยที่สุด

4) เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคลากรนั้นคือ เป็นการสร้างความมั่นใจ ความสุข และมีกำลังใจในการทำงานนั่นเอง

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศ การศึกษาไว้ ดังนี้

การนิเทศศึกษานั้น มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาคน พัฒนาครู ช่วยเหลือครูให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนางานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนการศึกษาช่วยประสานงานและความร่วมมือ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นยังจะสร้างความมั่นคงใน อาชีพครู สร้างสรรค์กำลังใจให้แก่ครู เพื่อจะได้ร่วมมือกันพัฒนานักเรียนให้เกิดพัฒนาการตามความมุ่งหมายของการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (1993) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศ ไว้ว่า

1) เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

2) เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน

3) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

4) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน

ชาลี มณีศรี (2542) กล่าวไว้ว่า ความมุ่งหมายของการนิเทศนั้น เป้าหมายหลัก อยู่ที่การพัฒนาครูทั้งด้านวิชาชีพ คือ ฝึกให้มีประสบการณ์ตรง เช่น การประชุมสัมมนา การทดลองหลักสูตรวิธีสอนและประสบการณ์ โดยอ้อม เช่น การจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ครูมีโอกาสพบปะทางวิชาการ เป็นต้น นอกจากนั้นยังช่วยสร้างครูให้มีลักษณะความเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกับคนอื่น อันจะส่งผลให้เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่ดียิ่งขึ้น กล่าวโดยย่อ คือ มุ่งพัฒนาคนและพัฒนางาน

ดังนั้น จึงสรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาที่สำคัญได้ดังนี้ คือ

- 1) เพื่อพัฒนาคน โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียน การสอนของครูให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 2) เพื่อพัฒนางาน ได้แก่การพัฒนากระบวนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง
- 3) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ การนิเทศการศึกษามีใช้การตรวจหรือจับผิด แต่เป็นการร่วมคิดร่วมทำ ช่วยเหลือในการแก้ปัญหา จึงเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
- 4) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ การนิเทศการศึกษาที่ดีจะช่วยให้ครูและบุคลากรเกี่ยวข้องประสบความสำเร็จ และมีความสุขในการทำงาน

หลักสำคัญของการนิเทศการศึกษา

ในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ศึกษาพิเศษก็ต้องอาศัยหลักการในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งนักการศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้เสนอหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

บริกส์ และจัสท์แมน (Briggs and Just man 1952) ได้เสนอหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

- 1) การนิเทศการศึกษาต้องเป็นประชาธิปไตย
- 2) การนิเทศการศึกษาจะต้องเป็นการส่งเสริมและสร้างสรรค์
- 3) การนิเทศการศึกษาจะต้องอาศัยความร่วมมือของผู้นิเทศหลายคน มากกว่าที่จะแบ่งผู้นิเทศออกมาเป็นรายบุคคล
- 4) การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพมากกว่าจะเป็นความสัมพันธ์ส่วนบุคคล

สจ๊วต อุทรานันท์ (2530) ได้กล่าวถึง หลักการของการนิเทศการศึกษาไว้ 3 ประการ ดังนี้

- 1) การนิเทศการศึกษาเป็น "กระบวนการ" ทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
- 2) การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายหลักอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน แต่การดำเนินงานนั้น จะกระทำโดยผ่าน "ตัวกลาง" คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา

3) การนิเทศการศึกษา (ในประเทศไทย) เน้นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย

จากแนวคิดดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาควรใช้หลักการดังนี้

- 1) การนิเทศการศึกษา ควรจะตั้งอยู่บนความถูกต้องตามหลักวิชาและเป็นวิทยาศาสตร์
- 2) มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน
- 3) ต้องเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่
- 4) เป็นการพัฒนาวิชาชีพและคุณภาพนักเรียน
- 5) มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ
- 6) มุ่งสร้างมนุษยสัมพันธ์ ส่งเสริมขวัญและกำลังใจ

กระบวนการนิเทศการศึกษา

กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ผู้นิเทศจะต้องกำหนดขึ้นไว้ในกรณีนิเทศ เพื่อช่วยให้งานนิเทศการศึกษา ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

เบน เอ็ม แฮร์ริส (Bem M. Harris. 1985 อ้างถึงใน วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. 2538) ได้สรุป กระบวนการในการนิเทศการศึกษาที่เรียกด้วยอักษรย่อว่า POLCA มีดังนี้

- 1) Planning Process (P) หมายถึง การวางแผนในการปฏิบัติงาน โดยคิดวางแผนจัดทำตารางงาน จัดทำโครงการ/แผนการปฏิบัติงาน ตลอดจนการปรับปรุงแบบการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

2) Organizing Process (O) หมายถึง การจัดโครงสร้างการทำงาน สร้างหลักเกณฑ์ในการทำงาน จัดหาทรัพยากรในการทำงาน ประสานงาน แบ่งงานและกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และมอบหมายอำนาจให้ตามหน้าที่

3) Leading Process (L) หมายถึง บทบาทในฐานะผู้นำ โดยดำเนินการวินิจฉัย สั่งการ การคัดเลือกบุคลากร การให้คำปรึกษาช่วยเหลือ การติดต่อสื่อสาร การให้กำลังใจ การให้คำแนะนำให้มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

4) Controlling Process (C) หมายถึง การควบคุมการปฏิบัติงาน การพิจารณามอบหมายงาน ให้ความสะดวกในด้านต่าง ๆ การพัฒนางาน เพื่อให้การทำงานถูกต้อง และมีความเจริญงอกงาม กำหนดหาบทลงโทษ ว่ากล่าวตักเตือนและกำหนดระเบียบในการปฏิบัติงาน

5) Assessing Process (A) หมายถึง การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน โดยการประเมินผลการปฏิบัติงาน วัดผลสัมฤทธิ์ทางการปฏิบัติงานและวิจัยผลการปฏิบัติงาน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้กำหนดกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาครูไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
- 2) วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา
- 3) การหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา
- 4) การลงมือปฏิบัติ
- 5) การติดตามประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข

จากกระบวนการนิเทศการศึกษาของ เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben M. Harris) เมื่อเปรียบเทียบกับกระบวนการนิเทศการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องหรือคล้ายคลึงกัน

ดังนั้น พอสรุปได้ว่ากระบวนการนิเทศการศึกษาประกอบด้วย การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการ การวางแผนนิเทศการศึกษา การปฏิบัติการณ์นิเทศการศึกษา และการประเมินผลการณ์นิเทศการศึกษา

กิจกรรมในการนิเทศการศึกษา

ในการนิเทศให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการนิเทศนั้น กิจกรรมในการนิเทศจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์และความต้องการของผู้รับการนิเทศ หลักของการเลือกกิจกรรมการนิเทศ

เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben M Harris 1975) ได้เสนอแนวหลักเกณฑ์ ในการเลือกกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ซึ่งมีอยู่ 3 ประเด็นด้วยกันคือ

1. จุดประสงค์
2. ขนาดของกลุ่มผู้รับการนิเทศ
3. ผลกระทบต่อประสบการณ์ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

1) จุดประสงค์

กิจกรรมการนิเทศโดยทั่วไป จะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นกับตัวครูในทางใดทางหนึ่ง เช่น ด้านความรู้ความเข้าใจด้านเจตคติ หรือ ด้านทักษะในการทำงาน ดังนั้นการเลือกกิจกรรมการนิเทศในแต่ละประเภท จะตอบสนองจุดประสงค์ ที่แตกต่างกัน

2) ขนาดของกลุ่มผู้รับการนิเทศ

เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben M. Harris 1975) ได้เสนอแนะกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมต่อขนาดของกลุ่ม

3) ผลกระทบต่อประสบการณ์ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

กิจกรรมการนิเทศแต่ละชนิดจะให้ประสบการณ์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ บางกิจกรรมจะทำให้ผู้รับการนิเทศได้รับประสบการณ์สูง แต่บางกิจกรรมก็ทำให้ผู้รับการนิเทศได้รับประสบการณ์ในระดับปานกลาง และบางกิจกรรมก็ทำให้เกิดประสบการณ์ในระดับต่ำ สิ่งที่ผู้นิเทศจะต้องพิจารณาก็คือ ระดับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นที่น่าพอใจหรือไม่ ตัวอย่างเช่น กิจกรรมระดมสมองเป็นกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ในระดับปานกลาง เนื่องจากว่าการระดมสมองเป็นการคิด และการพูดในสิ่งที่เคยปฏิบัติหรือมีประสบการณ์มาแล้ว การเกิดความรู้ใหม่จะได้รับ เฉพาะในส่วนที่เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อย่างไรก็ตามถ้าหากว่าผู้นิเทศมุ่งต้องการให้ผู้รับการนิเทศได้ทบทวนหรือแสดงความคิดเห็น เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาโดยอาศัยประสบการณ์หรือวิธีการที่ผู้อื่นปฏิบัติได้ผลมาแล้ว เราก็ยอมรับและเลือกกิจกรรมชนิดนี้มาใช้ในการนิเทศได้

ดังนั้นสรุปได้ว่า กิจกรรมการนิเทศมีหลายกิจกรรม การเลือกกิจกรรมในการนิเทศ ผู้นิเทศควรคำนึงถึงจุดประสงค์ในการนิเทศ จำนวน/ขนาดของกลุ่มผู้รับการนิเทศ และผลกระทบต่อประสบการณ์ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการนิเทศเป็นหลัก และมีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ และความต้องการของผู้รับการนิเทศ

วิธีการนิเทศ

ผู้นิเทศสามารถดำเนินการนิเทศได้หลายทาง คือ

- 1) การนิเทศทางตรง เป็นการปฏิบัติการณ์นิเทศด้วยตนเอง ซึ่งปฏิบัติตามโครงการ แผนงานรวมทั้งสื่อนิเทศต่างๆ และวิธีการนิเทศที่เตรียมไว้
- 2) การนิเทศทางอ้อม เป็นการปฏิบัติการณ์นิเทศโดยการใช้สื่อแทนผู้นิเทศ หรือการนิเทศทางไกล ได้แก่ การส่งเอกสารแนะนำการปรับปรุงการเรียนการสอน การใช้เอกสารหลักสูตร คู่มือครู นิตยสาร จุลสาร เทปบันทึกเสียง สไลด์ วิดีทัศน์ หรือ ใช้วิทยากรที่เชี่ยวชาญความรู้สาขาต่างๆ มาแนะนำหรือพาทำ เพื่อช่วยเหลือแทนผู้นิเทศ
- 3) การนิเทศภายใน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องจึงสนับสนุนการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน ให้มีการนิเทศพัฒนาคุณภาพการศึกษาของทุกห้องเรียน
- 4) การประชุมปฏิบัติการ จัดนิเทศโดยมีกลุ่มบุคลากรเป้าหมาย เช่น การประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ประชุมปฏิบัติการฝึกการใช้เทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ วิดีทัศน์ เป็นต้น
- 5) การประชุม ปรึกษาหารือ การประชุมชี้แจงเฉพาะเรื่อง เช่น การประชุมครู ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการอนามัยโรงเรียน
- 6) การประชุมอบรม/สัมมนา
- 7) การศึกษาดูงาน
- 8) การเผยแพร่ผลงาน

สรุปได้ว่า วิธีการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการขั้นตอนการทำงานที่เป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนในการทำงาน การควบคุม กำกับ และติดตาม เป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งช่วยแก้ไขปัญหาคอขวดต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศให้บรรลุจุดหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบการนิเทศที่สำคัญ

การนิเทศ เป็นกระบวนการติดตาม กำกับ ประเมินผลและการนิเทศการศึกษาโดยวิธีการนิเทศที่หลากหลายทั้งทางตรงและทางอ้อม มีเนื้อหาและประเด็นการนิเทศที่หลากหลาย รูปแบบการนิเทศจึงมีความสำคัญ ที่จะต้องเลือกรูปแบบที่เหมาะสมในการนิเทศในแต่ละเรื่อง ซึ่งมีรูปแบบการนิเทศที่สำคัญ ดังนี้

- 1) รูปแบบการนิเทศแบบ PIDRE (สังัด อุทรานันท์, 2527)

จากการพิจารณาสภาพการทำงานในสังคมไทยซึ่งเป็นสังคมเกษตรกรรมมีความผูกพันอันที่มิตรสูงกว่าสังคมตะวันตกก็ย่อมจะมีความต้องการแรงเสริม กำลังใจในการทำงานเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงเห็นว่า การเสริมกำลังใจของผู้บริหารจะทำให้ผู้รับการนิเทศรวมทั้งผู้ให้การนิเทศมีกำลังใจในปฏิบัติงาน จึงได้จัดให้มีการเสริมแรงหรือการส่งเสริมกำลังใจ (Reinforcement) เป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการนิเทศการศึกษาสำหรับการศึกษาศึกษาสังคมไทย สำหรับกระบวนการนิเทศการศึกษาดังที่กล่าวมาแล้ว มีขั้นตอนดังนี้

- ขั้นที่ 1 วางแผนการนิเทศ (Planning-P)
- ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน (Informing-I)
- ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติงาน (Doing-D)
- ขั้นที่ 4 สร้างเสริมกำลังใจ (Reinforcing-R)
- ขั้นที่ 5 ประเมินการนิเทศ (Evaluating-E) (สังต์ อุทรานันท์, 2527)

3) การนิเทศแบบมีส่วนร่วม

เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การนิเทศแบบการมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการนิเทศที่ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม ตั้งแต่เริ่มดำเนินงานจนสิ้นสุด การทำงานโดยประยุกต์ขั้นตอนให้เหมาะสมกับสภาพและศักยภาพ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ร่วมคิดร่วมฝัน หมายถึง การให้ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่าย คือ บุคลากรในสถานศึกษาทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา องค์กรเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันดำเนินการ

ขั้นที่ 2 ร่วมสานฝันสู่ความเป็นจริง หมายถึง การให้ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนในการพัฒนาโรงเรียนด้านสุขภาพอนามัย

ขั้นที่ 3 ร่วมทำทุกสิ่งให้สัมฤทธิ์ หมายถึง การให้ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ ทุกขั้นตอนโดยเฉพาะการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายใต้แผนงาน/โครงการสนับสนุน และการนิเทศติดตามผลในลักษณะการร่วมคิดร่วมทำ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ คุณภาพชีวิตของนักเรียนและบุคคลในชุมชน

ขั้นที่ 4 ร่วมประเมินประสิทธิผล หมายถึง การให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา พัฒนา และปรับปรุงการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ขั้นที่ 5 ร่วมชื่นชมยินดี หมายถึง การให้ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายรับทราบผลการดำเนินงานร่วมชื่นชมผลงาน โดยการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการต่างๆ ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะและหาแนวทางพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

การนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching)

เป็นเทคนิคที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากร ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการแนะนำหรือเรียนรู้จากผู้ชำนาญในลักษณะที่ได้รับคำแนะนำหรือเรียนรู้ไปพร้อมๆกันกับการปฏิบัติงาน มีแนวทางดำเนินการดังนี้

1. สร้างความไว้วางใจกับผู้รับการนิเทศ โดยศึกษาข้อมูลของผู้รับการนิเทศ
2. ใช้คำถามเชิงความคิดเห็น
3. เสนอแนะแนวทางแก้ไขหรือพัฒนางานในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
4. นำข้อเสนอแนะหรือแนวทางที่ร่วมกันคิดให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติ โดยผู้นิเทศคอยให้คำแนะนำหรือสาธิตให้ดู

4. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ(satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยาก

ที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดโดยทางอ้อมจากการคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นและการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง จึงจะสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้ และได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายคน ดังนี้

ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2550: 38) กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบของบุคคลแต่ละคนที่มีต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เป็นความรู้สึกที่อาจดำรงอยู่ได้นานพอสมควรและอาจมากหรือน้อยก็ได้

ราชบัณฑิตสถาน (2552: 455) ได้ให้ความหมายไว้ว่า พอใจ หมายถึง สมใจ ชอบใจ เหมาะ และพึงใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2553: 24) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าหมายถึง คุณภาพหรือระดับความพึงพอใจของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคล ที่มีต่อคุณภาพและสภาพความงามนั้น ๆ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ความพึงพอใจจะทำให้บุคคลเกิดความสบายใจหรือสนองความต้องการ ทำให้เกิดความสุข เป็นผลดีต่อการปฏิบัติงานและการเรียนการสอน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจ

Maslow (1970 อ้างถึงใน ประสาท อิศรปริดา, 2549: 310-311) กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow The Human Needs Theory) ไว้ว่า ทุกคนมีความต้องการอยู่เสมอ และไม่มี ที่สิ้นสุด เมื่อได้รับความต้องการอย่างหนึ่งจะต้องการอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะความต้องการ 5 ระดับ ได้แก่

1. ความต้องการทางสรีระ (Basic Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ อุณหภูมิ การหลับนอน การขับถ่าย ความต้องการทางเพศ เป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการให้ตนเองปลอดภัยจากอันตรายทุกด้าน ความต้องการความมั่นคงในการทำงาน ตลอดจนความมั่นคงทางฐานะเศรษฐกิจ
3. ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) เป็นความต้องการความรักอยากให้ตนเป็นที่รัก ยอมรับจากกลุ่ม ต้องการความรักและต้องการมีส่วนร่วมในกลุ่มให้กลุ่มยอมรับตน เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มสังคม
4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น (Self Esteem Needs) เป็นความต้องการที่จะให้ผู้อื่นยกย่องตน เป็นความปรารถนาของบุคคลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ
5. ความต้องการที่จะบรรลุถึงความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง (Self Actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เช่น ความต้องการอยากเป็นหัวหน้าสูงสุดของหน่วยงาน ความต้องการอยากเด่นอยากดังในทางหนึ่ง

จากแนวคิดของมาสโลว์ (Maslow) แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ส่วนใหญ่ไม่สามารถบรรลุความต้องการในระดับการรู้จักตนเองได้ ทำให้มนุษย์มีความต้องการในระดับสูงมากขึ้น เพราะความต้องการระดับสูงเป็นแรงผลักดันให้มนุษย์ต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่มและทำการสื่อสารซึ่งกันและกัน เพื่อหวังผลในบางสิ่งที่ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดอย่างกว้างขวางเกิดการร่วมมือกัน นำไปสู่การปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการสนองความต้องการต่าง ๆ ของมนุษย์นั่นเอง เมื่อมนุษย์ทุกคนมีความต้องการและความต้องการนั้นได้รับการบริการหรือตอบสนองแล้ว ย่อมทำให้เกิดความพึงพอใจ

นอกจากนี้ อารี พันธุ์มณี (2557: 10) อธิบายทฤษฎีแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ ดังนี้

1. ทฤษฎีความต้องการความสุขส่วนตัว (Hedonistic Theory) คณาจารย์จากภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการความสุขส่วนตัวในเรื่องแรงจูงใจไว้ว่า ในสมัยโบราณเชื่อกันว่า มูลเหตุสำคัญของมนุษย์ที่ทำให้เกิดแรงจูงใจก็เพราะใจมนุษย์ต้องการหาความสุขส่วนตัวและพยายามหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด

2. ทฤษฎีสัญชาตญาณ (Instinctual Theory) สัญชาตญาณ เป็นสิ่งที่ติดตัวบุคคลมาตั้งแต่เกิด ซึ่งทำให้บุคคลมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ โดยไม่จำเป็นต้องมีการเรียนรู้

3. ทฤษฎีการมีเหตุผล (Cognitive Theory) เป็นทฤษฎีที่มีความเชื่อมั่นในเรื่องเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลในการมีเหตุผลที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ เพราะบุคคลทุกคนมักจะมีสติปัญญาที่แท้จริง นอกจากนั้น ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าบุคคลมีอิสระที่จะกระทำพฤติกรรมได้อย่างมีเหตุผล และสามารถตัดสินใจต่อการกระทำต่าง ๆ ได้มีความรู้ว่าจะต้องทำอะไร ประารถนาสิ่งใด และควรต้องตัดสินใจออกมาในลักษณะใด

4. ทฤษฎีแรงขับ (Drive Theory) โดยปกติแล้วพฤติกรรม และการกระทำต่าง ๆ ของบุคคลนั้น จะมีส่วนสัมพันธ์กับแรงขับภายในของแต่ละบุคคล แรงขับภายในแต่ละบุคคลนั้นเป็นภาวะความตึงเครียดนั้น ได้ออกไป แรงขับมีลักษณะที่สำคัญ 2 ลักษณะ คือ แรงขับภายในร่างกาย และแรงขับภายนอกหรือแรงขับ ทฤษฎีนี้เป็นแรงขับที่เกิดจากความต้องการทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะมีผลทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป อันเป็นผลมาจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่สะสมไว้ในแต่ละบุคคล

5. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Theory of Need Gratification) เป็นทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการของมาสโลว์ (Abraham H. Maslow) ซึ่งกล่าวไว้ว่ามนุษย์ทุกคนล้วนแล้วแต่ มีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น และความต้องการของมนุษย์นี้มากมายหลายอย่างด้วยกันโดยที่มนุษย์จะมีความต้องการในขั้นสูง ๆ ถ้าความต้องการในขั้นต่ำได้รับการตอบสนองอย่างพึงพอใจเสียก่อน

การวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าคุณมีความพึงพอใจหรือไม่ สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดได้โดยทางอ้อมโดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น และการแสดงความความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงจึงสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2549: 97-100) ได้เสนอแนะวิธีสร้างแบบวัดความพึงพอใจ 3 วิธี ดังนี้

1. เทคนิคของเธอร์สโตน (Thurstone Technique)
2. เทคนิคของลิเคอร์ท (Likert Technique)
3. เทคนิคของออสกูต (Semantic Differential Technique)

แบบวัดความพึงพอใจแต่ละแบบมีทั้งจุดเด่นและจุดด้อย ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

1. แบบวัดความพึงพอใจโดยใช้เทคนิคของเธอร์สโตน (Thurstone Technique)

1.1 จุดเด่น

1.1.1 การพัฒนาแบบวัดความพึงพอใจของ Thurstone นั้นพัฒนามาบนพื้นฐานเบื้องต้นที่ว่าประสิทธิภาพของความหมายของข้อความที่ใช้ อาจจะเปลี่ยนแปลงจากกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่ง ดังนั้น การที่เธอร์สโตนใช้ผู้ตัดสินเป็นกลุ่มบุคคลที่เป็นตัวแทนมาจากกลุ่มที่ตั้งใจจะวัดมาเป็นผู้กำหนดค่าของข้อความแต่ละข้อนั้นจึงเป็นสิ่งที่เหมาะสมอย่างยิ่ง

1.1.2 ค่าประกันข้อความแต่ละข้อนั้นถูกกำหนดโดยผู้ตัดสินก่อนแล้วได้มีการตรวจสอบอีกครั้งก่อนที่จะนำไปใช้จริง ซึ่งจากการปฏิบัติดังนี้ ทำให้แบบวัดของเธอร์สโตนนั้น ดูเหมือนว่าจะจะเป็นแบบวัดที่มีประสิทธิภาพ

1.1.3 แบบวัดความพึงพอใจของเธอร์สโตนนั้นประกอบด้วยข้อความจำนวนเท่า ๆ กันในแต่ละช่วงของค่าของข้อความซึ่งจากลักษณะอย่างนี้จะช่วยให้สอวัดลักษณะการเปลี่ยนแปลงของลักษณะต่าง ๆ ได้

1.2 จุดด้อย

จุดด้อยแบบวัดความพึงพอใจโดยใช้เทคนิคเธอร์สโตนนั้น อยู่ที่ว่าจะต้องใช้เวลานานอย่างมากในการพัฒนาแบบวัด เนื่องจากการสร้างมีหลายขั้นตอน

2. แบบวัดความพึงพอใจโดยใช้เทคนิคของลิเคอร์ท (Likert Technique)

2.1 จุดเด่น

2.1.1 สามารถใช้กับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมสามารถที่จะตัดแปลงนำไปใช้วัดลักษณะต่างๆ ทางจิตพิสัย (Affective Domain) ได้

2.1.2 ใช้ง่าย

2.1.3 เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้ ทั้งทางบวกและลบพร้อมทั้งแสดงให้เห็นถึงระดับความคิดเห็นได้ด้วย

2.2 จุดด้อย

การใช้แบบวัดของ ลิเคอร์ท นั้นเป็นไปได้ที่ผู้ตอบได้คะแนนรวมเท่า ๆ กันทั้งที่ตอบไม่เหมือนกัน เช่น นาย ก อาจจะได้ 25 คะแนน จากการที่แสดงความพึงพอใจในทางบวกต่อข้อความ 1, 3, 5 และนาย ข อาจจะได้คะแนน 25 จากการที่แสดงความพึงพอใจในทางบวกต่อข้อความ 2, 4, 6

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรมวิชาการ (2539 : 3) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการเรียนการสอนไว้ว่าเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานการสอน ซึ่งเป็นงานเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผล เน้นงานที่มุ่งยกระดับคุณภาพทางการศึกษา

กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 264) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา สรุปได้ดังนี้ เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจปรัชญาและความต้องการทางการศึกษารู้อิทธิการทำงานและการแก้ปัญหา ใช้แหล่งวิทยาการในการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคงในอาชีพ ช่วยเผยแพร่ แผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ชุมชนเข้าใจและให้การสนับสนุน

นิพนธ์ ไทยพานิช (2535 : 14) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนไว้ว่าการนิเทศการสอน คือ กระบวนการและความคิดรวบยอด (Concept) เพื่อที่จะปรับปรุงการสอนของครู เพื่อประโยชน์ของนักเรียนในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2537 : 13) การนิเทศการเรียนการสอนมีความจำเป็นต่อระบบการเรียนการสอนอย่างมากเพราะจะช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา เพื่อลดการสูญเสีย และเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ให้ได้มาตรฐานคุณภาพระดับสูง

กลิกแมน (Glickman, C. D. 1981 : 6) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นเรื่องของงาน (tasks) และพันธกิจ (functions) ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยทั่วไป ส่วนการนิเทศการสอน (Instructional Supervision) นั้นเป็นชุดย่อย (Subset) ของการนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการสำหรับปรับปรุงงานและพันธกิจในชั้นเรียน และกิจกรรมที่ดำเนินในโรงเรียนโดยที่กระทำหรือทำงานโดยตรงกับครู

สรุปตามที่นักวิชาการข้างต้นให้ความหมายไว้ การนิเทศการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการพัฒนาบุคลากรเพื่อปรับปรุงการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 ในการดำเนินการศึกษา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มเมือง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มเมือง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามจำนวน 1 ชุดแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศและอายุ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนการใช้ภาษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

ลักษณะการแสดงความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์ในการตอบแบบสอบถามดังนี้

ระดับคะแนน 5	แสดงว่ามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	แสดงว่ามีความพึงพอใจในระดับมาก
ระดับคะแนน 3	แสดงว่ามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
ระดับคะแนน 2	แสดงว่ามีความพึงพอใจในระดับน้อย
ระดับคะแนน 1	แสดงว่ามีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) ทั้ง 4 ด้าน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) ทั้ง 4 ด้าน
3. นำแบบสอบถามที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปหาคุณภาพและตรวจสอบความเที่ยงตรงตามนิยาม โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามตามนิยาม ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงข้อคำถาม เลือกข้อที่มีค่าความสอดคล้องดัชนีตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป
4. นำแบบสอบถามไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 20 คน นำมาตรวจให้คะแนน และหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) และเพื่อทดสอบสมมุติฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขออนุญาตจากกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่านเขต 1 ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. วางแผนในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูล โดยกำหนดวัน เวลา ในการจัดเก็บข้อมูล
3. นำแบบสอบถามไปทดสอบกับครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง
4. นำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครู ข้อมูลแบบปลายปิดชนิดมาตราส่วนประเมินค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนข้อมูล ความคิดเห็นแบบปลายเปิด นำเสนอในรูปความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การคำนวณหาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตรที่ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538 : 45) ได้นำเสนอไว้ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ หมายถึง คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N หมายถึง จำนวนครูกลุ่มเป้าหมาย

2. การคำนวณค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำนวณจากสูตร ดังที่ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538 : 17) ได้นำเสนอไว้ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N หมายถึง จำนวนครูในกลุ่มเป้าหมาย
 X หมายถึง คะแนนครูแต่ละคน

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50 - 5.00	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	มีความพึงพอใจในระดับมาก
2.50 - 3.49	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 - 1.49	มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มเมือง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่านเขต 1 ในการศึกษาผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูลกับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ตัวอย่าง 20 คน ทำการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 30 มีนาคม ถึงวันที่ 4 เมษายน 2561 ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอผลการศึกษา และแปลความตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
(ตารางที่ 1)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) (ตารางที่ 2)

ตอนที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	5	25
หญิง	15	75
รวม	20	100
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	5	25
30 – 45 ปี	10	50
46 ปีขึ้นไป	5	25
รวม	8	100

ผลการวิเคราะห์ จากตารางที่ 1 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 เป็นเพศหญิง 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ส่วนช่วงอายุ ครูผู้สอนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ครูผู้สอนที่มีอายุ 30 – 45 ปี มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และครูผู้สอนที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ตามลำดับ

ตอนที่ 2

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ที่มีต่อการนิเทศแบบสอนแนะ(Coaching) ในภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ความพึงพอใจของครูผู้สอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านคุณลักษณะของผู้นิเทศ	3.91	.42	ดีมาก
2. ด้านกระบวนการนิเทศ	3.92	.49	ดีมาก
3. ด้านผลการนิเทศ	3.84	.46	ดีมาก
4. ด้านสื่อในการนิเทศ	3.60	.41	ดีมาก
รวม	3.91	.31	ดีมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อการนิเทศแบบสอนแนะ(Coaching) โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการนิเทศ ครูผู้สอนมีความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะของผู้นิเทศ และด้านที่น้อยที่สุดคือด้านสื่อการนิเทศ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 20 คนพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและมากที่สุดมีอายุระหว่าง 30 - 45 ปี รองลงมาได้แก่อายุต่ำกว่า 30 ปี และอายุ 46 ปี ขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน เท่ากัน

2. ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และครูผู้สอนที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) ไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

ในการศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 มีประเด็นสำคัญ จะนำมาอภิปรายดังนี้

1. ความพึงพอใจในการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะ (Coaching) สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กลุ่มโรงเรียนเมือง 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน โดยใช้กระบวนการนิเทศ เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรมวิชาการ (2539 : 3) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการเรียนการสอนไว้ว่า เป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานการสอน ซึ่งเป็นงานเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนตลอดจนการวัดและประเมินผลเน้นงานที่มุ่งยกระดับคุณภาพทางการศึกษา

กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 264) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา สรุปได้ดังนี้เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจปรัชญาและความต้องการทางการศึกษา รู้วิธีทำงานและการแก้ปัญหาใช้แหล่งวิทยาการในการจัดการเรียนการสอนช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคงในอาชีพช่วยเผยแพร่แผนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ชุมชนเข้าใจและให้การสนับสนุน

ครูผู้สอนได้รับการนิเทศโดยใช้เทคนิคการสอนแนะ (Coaching) ทำให้ครูเห็นจุดบกพร่องที่ต้องปรับปรุงพัฒนา และสามารถวางแผนการพัฒนาได้ตรงประเด็นโดยผู้นิเทศคอยให้คำแนะนำตามหลักและจุดประสงค์ของการนิเทศ ทำให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิพนธ์ ไทยพานิช (2535 : 14) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการสอนไว้ว่า การนิเทศการสอนคือ กระบวนการและความคิดรวบยอด (Concept) เพื่อที่จะปรับปรุงการสอนของครูเพื่อประโยชน์ของนักเรียนในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2537 : 13) การนิเทศการเรียนการสอนมีความจำเป็นต่อระบบ การเรียนการสอนอย่างมาก เพราะจะช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเพื่อลด การสูญเสียม และเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ให้ได้มาตรฐานคุณภาพระดับสูง

กลิกแมน (Glickman, C. D. 1981 : 6) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นเรื่องของงาน (tasks) และพันธกิจ (functions) ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยทั่วไปส่วนการนิเทศการสอน (Instructional Supervision) นั้นเป็นชุดย่อย (Subset) ของการนิเทศการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการสำหรับ ปรับปรุงงานและพันธกิจในชั้นเรียนและกิจกรรมที่ดำเนินในโรงเรียนโดยที่กระทำหรือทำงานโดยตรงกับครู

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับข้อค้นพบจากการวิจัย

1. ด้านคุณลักษณะของผู้นิเทศ ควรได้รับการพัฒนาให้มากขึ้นโดยการอบรมพัฒนา ด้านคุณลักษณะต่างๆ เช่นการใช้ภาษาท่าทาง การแต่งกาย เป็นต้น
2. ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารต้องส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติตาม บทบาทและหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด
3. ด้านกระบวนการนิเทศควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาคุณภาพต่อไปมีการวิจัย เทคนิคการนิเทศแบบอื่นๆ ที่หลากหลาย
4. ด้านสื่อการนิเทศ ควรได้รับการปรับปรุงพัฒนา และมีการวิจัยคุณภาพสื่อให้ชัดเจน
5. ด้านผลการนิเทศ ควรมีการวิเคราะห์ผลการนิเทศที่เจาะลึกมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการใช้เทคนิคการนิเทศแบบอื่นๆ ที่หลากหลาย เพื่อวิเคราะห์หาเทคนิควิธีที่เหมาะสม กับเนื้อหาการเรียนรู้อื่นๆ
2. ควรทำการวิจัยแนวเดิมแต่เปลี่ยนรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก แบบสอบถามเป็นแบบสัมภาษณ์ หรือแบบสังเกต หรือใช้หลายรูปแบบร่วมกัน
3. ควรทำการวิจัยการนิเทศรายด้านในแต่ละด้านเพื่อศึกษาจุดดีและข้อบกพร่องในแต่ละด้านในเชิง ลึก เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2552). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.กรุงเทพฯ :
- ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กิติมา ปรีดีดิลก.(2532). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- กรมวิชาการ,คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน.(2536).**รายงานการประเมินผลระบบนิเทศการศึกษาในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : ที.พี.พรินท์.
- ชาวี มณีศรี. (2542). การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : บุรพาสาสน์.
- นิพนธ์ ไทยพานิช.(2535).**การนิเทศแบบคลินิก**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535
- ระพีพันธ์ โปธิ์ศรี. (2550). **การสร้างชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้**. อุดรดิตถ์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.(2538).**เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**.กรุงเทพมหานคร:สุวีริยาสาสน์.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2538). **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : อาร์ตกราฟิก.
- สังัด อุทรานันท์. (2530). **การนิเทศการศึกษา : หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สยาม.
- Feiman–Nemser, Sharon and Parker, Michelle B. **Los Angeles Mentors : Local Guides Or Educational Companions**. <http://ncrt/msu.edu/research.htm> 20 April 2002.
- Glickman, C. D. **Developmental Supervision : Alternative Practices for Helping Teachers Improve Instruction**. Washington D.C. Association for Supervision and Curriculum Development, 1981.

